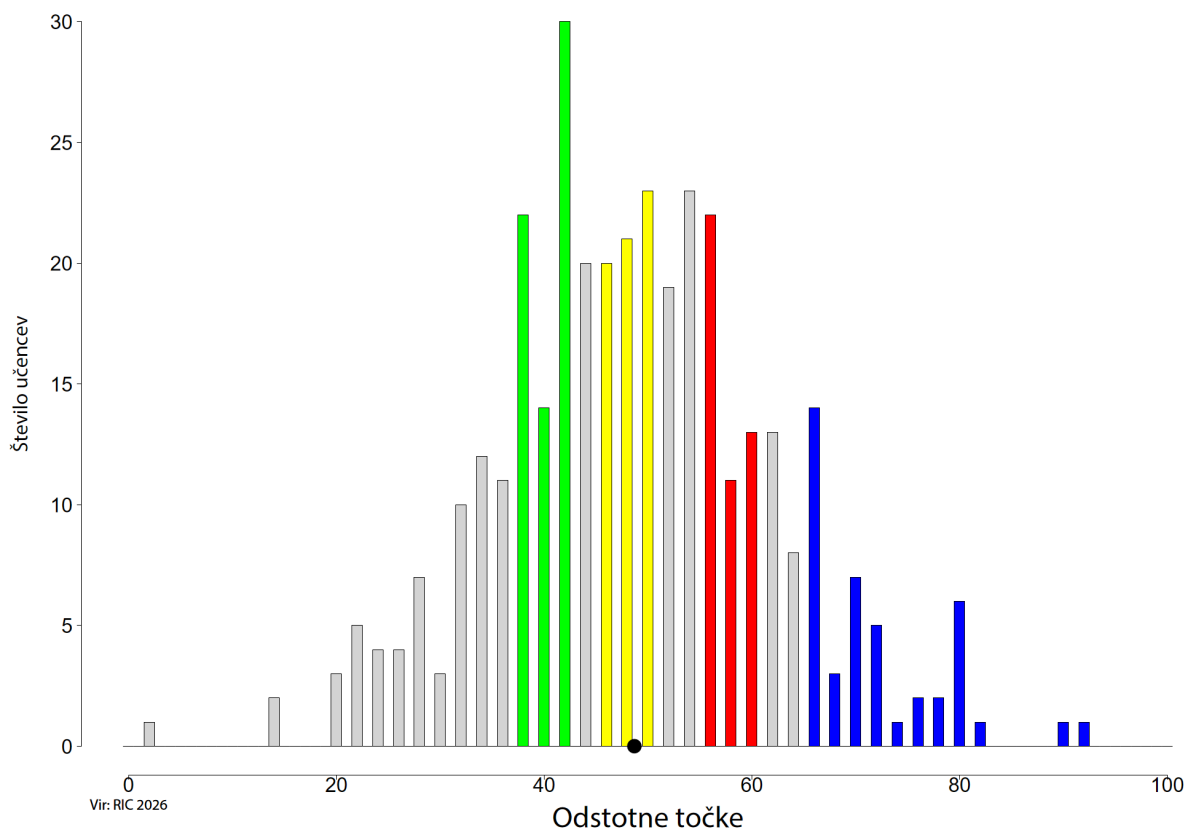


Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard – družboslovje

Opis dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu DRUŽBOSLOVJE (NIS) (NPZ, 9. razred, 2026, N = 364)



Slika: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 3. obdobje

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo zgornjo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje¹: Štiri naloge (sedem postavk) preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji² in dve nalogi (tri postavke) na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (tri postavke), naloga dopolnjevanja z naborom (ena postavka) in naloge izbirnega tipa z več pravnimi odgovori (šest postavk).

Učenci:

- izdelajo svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti – na slikah prepoznajo gibanico, suho robo in kozolec kot slovenske značilnosti (**naloga 1.01.1, 1.01.2 in 1.01.3**);
- ob zemljevidu imenujejo države južne Evrope – s pomočjo zemljevida med danimi državami izberejo Hrvaško kot državo Južne Evrope (**naloga 1.03.1**);
- na zemljevidu določijo lego zahodne Evrope in imenujejo države – s pomočjo zemljevida med danimi državami izberejo Francijo kot državo Zahodne Evrope (**naloga 1.03.2**);
- imenujejo in opišejo posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepajo o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih – med danimi navedbami izberejo suho in vroče poletje kot značilnost sredozemskega podnebja (**naloga 1.04.1**);
- opišejo obliko in notranjost Zemlje – na sliki notranjosti Zemlje prepoznajo zemeljsko jedro (**naloga 1.06.2**);
- primerjajo klimograme južne, srednje, vzhodne in severne Evrope ter ugotovijo mesečne razlike v temperaturah in padavinah – na klimogramu odčitajo mesec z največ padavinami (**naloga 1.08.1**) in navedejo mesec, ki ima povprečno temperaturo enako ali nižjo od 0 °C (**naloga 1.08.2**);
- ob zemljevidu opišejo površje Evrope – s pomočjo zemljevida navedejo eno od držav Evrope, ki nima morske obale (**naloga 1.10.1**).

Učenci v **zelenem** območju prepoznajo nekaj osnovnih geografskih dejstev ob slikovni in prostorski podpori. Na slikah prepoznajo nekaj slovenskih značilnosti. S pomočjo zemljevida med danimi možnostmi prepoznajo dve evropski državi in navedejo eno državo brez morske obale. Na klimogramu razberejo osnovne podatke o temperaturi in padavinah. Med več ponujenimi možnostmi prepoznajo opis poletja pri sredozemskem tipu podnebja. Učenci odgovorov ne pojasnjujejo, pogosto jih izberejo med več ponujenimi možnostmi.

Zgled: **naloga 1.08**

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Dve nalogi (tri postavke) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge izbirnega tipa z enim pravnim odgovorom (dve postavki) in z več pravnimi odgovori (ena postavka).

Učenci:

- znajo naštetih nekaj arheoloških najdišč in opisati izbrane najdbe – na sliki prepoznajo in med danimi možnostmi izberejo paleolitsko piščal (**naloga 2.01.1**);
- na podlagi slikovnega gradiva se orientirajo v času – med danimi možnostmi izberejo prazgodovino kot obdobje, ki ustreza času starosti paleolitske piščali (**naloga 2.01.3**);
- ob zemljevidu opišejo odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznanijo s prvimi odpravami konec 15. stoletja – med danimi celinami prepoznajo Evropo kot stari svet (**naloga 2.04.1**).

¹ Postavka je najmanjša enota naloge, ki jo statistično zasledujemo in analiziramo.

² Stopnje so določene po poenostavljeni Bloomovi taksonomiji: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje.

Učenci v **zelenem** območju prepoznajo nekatera osnovna zgodovinska dejstva ob slikovni podpori in med več danimi možnostmi. Ob sliki prepoznajo materialni zgodovinski vir – paleolitsko piščal in jo uvrstijo v ustrezno zgodovinsko obdobje glede na njeno starost. Med navedenimi celinami prepoznajo Evropo kot del starega sveta.

Zgled: naloga 2.01 (v zeleno območje sodita postavki 2.01.1 in 2.01.3, postavka 2.01.2 pa sodi v območje nad modrim)

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V zelenem območju je naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- razložijo, zakaj je nastala Evropska unija in opišejo njene cilje ter simbole – med slikami zastav prepoznajo zastavo Evropske unije (**naloga 3.01.1**).

Učenci v **zelenem** območju prepoznajo zastavo kot simbol Evropske unije.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Dve nalogi (dve postavki) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji in ena naloga (dve postavki) na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V rumenem območju so naloge izbirnega tipa z več pravnimi odgovori (dve postavki) in tipa kratkega zaprtega odgovora (dve postavki).

Učenci:

- na zemljevidu določijo lego zahodne Evrope in imenujejo države – s pomočjo zemljevida med danimi državami izberejo Irsko kot državo Zahodne Evrope (**naloga 1.03.3**);
- imenujejo in opišejo posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepajo o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih – med danimi navedbami izberejo kratke in mile zime kot značilnost sredozemskega podnebja (**naloga 1.04.2**);
- ob zemljevidu opišejo površje Evrope – s pomočjo zemljevida navedejo dve evropski državi brez morske obale (**naloga 1.10.2**) oziroma tri evropske države brez morske obale (**naloga 1.10.3**).

Učenci v **rumenem** območju prepoznajo več osnovnih geografskih dejstev. Ob zemljevidu in med danimi možnostmi prepoznajo več držav Evrope in več značilnosti sredozemskega podnebja ter navedejo dve ali tri države Evrope brez morske obale. Naloge ne zahtevajo samostojnega navajanja ogovorov, opisovanja ali utemeljevanja.

Zgled: **naloga 1.10**

ZGODOVINA

V **rumeno** območje se ni uvrstila nobena naloga oziroma postavka iz sklopa zgodovine.

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: V rumenem območju ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Naloga v rumenem območju je naloga tipa dopolnjevanja brez nabora (ena postavka).

Učenci:

- razložijo, zakaj je nastala Evropska unija in opišejo njene cilje ter simbole – v dani povedi navedejo evro kot skupno denarno enoto 20 držav članic Evropske unije (**naloga 3.01.3**).

Učenci v **rumenem** območju izkazujejo poznavanje več značilnosti Evropske unije, saj pravilno navedejo njeno skupno denarno enoto.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo zgornjo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: V rdečem območju ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji in dve nalogi (štiri postavke) znanje na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V rdečem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (tri postavke) in naloge dopolnjevanja brez nabora (dve postavki).

Učenci:

- na zemljevidu omejijo pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerjajo med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost – s pomočjo zemljevida navedejo eno izmed alpskih pokrajin Slovenije (**naloga 1.02.1**);
- razložijo nastanek ognjenikov in potresov – navedejo dve posledici, ki nastaneta zaradi premikanja tektonskih plošč (**nalogi 1.07.1 in 1.07.2**);
- se orientirajo na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnik ter vzporednika in določijo lego celin – s pomočjo zemljevida dopolnijo trditve z ustrezno glavno stranjo neba, tako da pravilno opišejo smer potovanja med navedenimi kraji (**nalogi 1.09.1 in 1.09.2**).

Učenci v **rdečem** območju poznajo več geografskih pojmov in dejstev ter izkazujejo že delno razumevanje posameznih geografskih procesov. Pri tem ne le prepoznajo, temveč tudi samostojno poimenujejo alpsko pokrajino v Sloveniji. Izkazujejo bolj razvite prostorske predstave pri branju zemljevida. Orientirajo se po glavnih straneh neba in z njimi ustrezno dopolnjujejo trditve. Znajo navesti posledice premika tektonskih plošč. Učenci izkazujejo tudi sposobnost samostojnega tvorjenja odgovorov.

Zgled: **naloga 1.07**

ZGODOVINA

V **rdeče** območje se ni uvrstila nobena naloga oziroma postavka iz sklopa zgodovine.

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Naloga rdečega območja (ena postavka) preverja znanje na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V rdečem območju je naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- ob primeru opišejo razliko med volitvami in referendumom – med danimi postopki izberejo volitve kot postopek, ki ga opisuje besedilo naloge (**naloga 3.02.1**).

Učenci v **rdečem** območju na konkretnem primeru izkazujejo razumevanje postopka volitev.

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji in ena naloga (ena postavka) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V modrem območju so naloge izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori (ena postavka) in naloge kratkega polodprtega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- imenujejo in opišejo posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepajo o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih – med danimi navedbami izberejo največ padavin pozimi kot značilnost sredozemskega podnebja (**naloga 1.04.3**);
- razumejo najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo – navedejo en ukrep za zmanjšanje posledic poplav na poplavnih območjih (**naloga 1.12.1**).

Učenci v **modrem** območju poznajo vsa v preizkusu zahtevana geografska dejstva in pojme. Prepoznajo vse v preizkusu navedene značilnosti sredozemskega podnebja in sklepajo o možnih ukrepih za zmanjšanje posledic naravne nesreče – poplav, kar kaže na razumevanje vzročno-posledičnih povezav v geografskih procesih.

Zgled: **naloga 1.12** (v modro območje spada le postavka 1.12.1, preostali dve postavki sodita nad modro območje)

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Dve nalogi (dve postavki) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji, ena naloga (dve postavki) preverja znanje na II., ena naloga (ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V modrem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (tri postavke), izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka) in izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori (ena postavka).

Učenci:

- na podlagi slikovnega gradiva opišejo knežji kamen in spoznajo njegov simbolni pomen – med navedenimi možnostmi prepoznajo ustoličevanje karantanskih knezov kot namen, za katerega se je uporabljal knežji kamen, ki je prikazan na sliki (**naloga 2.03.1**);
- ob zemljevidu opišejo odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja – med navedenimi možnostmi prepoznajo Afriko kot staro celino (**naloga 2.04.3**) in navedejo eno razlago, zakaj srednjeveške ladje niso omogočale dolgih pomorskih potovanj (**naloga 2.06.1**);
- opišejo razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne – navedejo posledico, ki jo je prinesel izum telefona (**naloga 2.05.1**) in parnega stroja (**naloga 2.05.3**).

Učenci v **modrem** območju prepoznajo več zgodovinskih dejstev v različnih zgodovinskih obdobjih in namen materialnega zgodovinskega vira ter razumejo nekatere posledice izumov. Ob slikovni podpori prepoznajo uporabnost knežjega kamna. Razumejo pomen izuma telefona in parnega stroja za gospodarski razvoj. Uspešno navedejo eno od razlag za tehnične omejitve srednjeveških ladij v primerjavi z ladjami v obdobju odkrivanja novih delov sveta, kar kaže, da zmorejo ob slikovni podpori primerjati dejstva iz različnih zgodovinskih obdobj. Učenci iščejo odgovore med več danimi možnostmi in tvorijo samostojne odgovore, ki pa ne zahtevajo pojasnil.

Zgled: **naloga 2.05** (v modro območje sodita postavki 2.05.1 in 2.05.3, postavka 2.05.2 pa sodi nad modro območje)

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Naloga modrega območja (ena postavka) preverja znanje na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V modrem območju je naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- ob primeru opišejo razliko med volitvami in referendumom – med danimi postopki izberejo referendum kot postopek, ki ga opisuje besedilo naloge (**naloga 3.02.2**).

Učenci v **modrem** območju ob konkretnih opisanih primerih izkazujejo razumevanje postopkov demokratičnega odločanja, saj razlikujejo med volitvami in referendumom.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Tri naloge (štiri postavke) preverjajo znanje na I., ena naloga (ena postavka) na II. in dve nalogi (štiri postavke) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V območju nad modrim so naloge kratkega zaprtega odgovora (štiri postavke), dopolnjevanja z naborom (ena postavka) in brez nabora (ena postavka), naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka) ter nalogi kratkega polodprtega odgovora (dve postavki).

Učenci manj uspešno:

- na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerjajo med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost – s pomočjo zemljevida ne navedejo obpanonske (**naloga 1.02.2**) in obsredozemske pokrajine (**naloga 1.02.3**) kot dveh izmed pokrajin Slovenije;
- razložijo vpliv zunanjih dejavnikov na planet Zemlja – ne opišejo plimovanja kot pojava izmeničnega spreminjanja višine gladine morja (**naloga 1.05.1**);
- opišejo obliko in notranjost Zemlje – na sliki notranjosti Zemlje ne prepoznajo zemeljskega plašča (**naloga 1.06.1**);
- se orientirajo na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnik ter vzporednika in določijo lego celin – s pomočjo zemljevida ne dopolnijo trditve z navedbo stranske strani neba, tako da bi trditev pravilno opisala smer potovanja med navedenimi kraji (**naloga 1.09.3**);
- razumejo vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu – ne navedejo dolžine dneva in noči ob enakonočju glede na dane podatke v preglednici (**naloga 1.11.1**);
- razumejo vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu in na zemljevidu sveta in globusu pokažejo Zemljine poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja – ne določijo poloble, na kateri leži kraj, za katerega so v preglednici dani podatki o dolžini dneva in noči ob poletnem in zimskem sončnem obratu, ter ne pojasnijo, zakaj so izbrali določeno poloblo (**naloga 1.11.2**);
- razumejo najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo – ne navedejo dveh ukrepov (**naloga 1.12.2**) oziroma treh ukrepov (**naloga 1.12.3**) za zmanjšanje posledic poplav na poplavnih območjih.

Tudi pri najbolj uspešnih učencih se pokažejo vrzeli pri natančnem navajanju geografskih imen. Učenci pogosto uporabljajo zastarela in ne več veljavna imena pokrajin Slovenije, manj uspešni so pri navedbi geografskih pojmov, s katerimi se srečujejo manj pogosto (npr. plimovanje, zemeljska skorja), in razumevanju bolj kompleksnih geografskih procesov, kot sta rotacija in revolucija Zemlje, ter posledic teh procesov. Pri načrtovanju reševanja geografskih problemov učenci ne navedejo več različnih možnih rešitev. Med razlogi za manjšo uspešnost je tudi zahteva po samostojnem tvorjenju odgovorov in zapisovanju daljših odgovorov z utemeljitvijo.

Zgled: **naloga 1.05**

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Tri naloge (štiri postavke) preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji, ena naloga (ena postavka) na II. taksonomski stopnji in ena naloga (ena postavka) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Nad modrim območjem so naloge kratkega zaprtega odgovora (pet postavk) in naloga izbirnega tipa z več praviimi odgovori (ena postavka).

Učenci manj uspešno:

- razlikujejo zgodovinske vire (ustni, pisni, materialni) – ne navedejo, da paleolitska piščal, prikazana na sliki, sodi med materialne zgodovinske vire (**naloga 2.01.2**);
- spoznajo smeri razseljevanja Slovanov in slovanske narode – ne navedejo enega slovanskega naroda (**naloga 2.02.1**) oziroma dveh slovanskih narodov (**naloga 2.02.2**);
- ob zemljevidu opišejo odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznanijo s prvimi odpravami konec 15. stoletja – med danimi celinami ne prepoznajo Azije kot stare celine (**naloga 2.04.2**);
- opišejo razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne – ne navedejo posledice, ki jo je prinesel izum žarnice (**naloga 2.05.2**);
- ob zemljevidu opišejo odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznanijo s prvimi odpravami konec 15. stoletja – ne navedejo dveh razlag, zakaj srednjeveške ladje niso omogočale dolgih pomorskih potovanj (**naloga 2.06.2**).

Najuspešnejši učenci manj zanesljivo rešujejo naloge, ki zahtevajo uporabo in razumevanje zgodovinske terminologije. Pri reševanju nalog učencem ne uspe medpredmetno prenašati znanja. Prav tako ne izkazujejo razumevanja manj znanih zgodovinskih dejstev, kljub slikovni podpori. Učenci ne sklepajo o več različnih možnih razlagah in ne zapišejo več različnih ustreznih odgovorov.

Zgled: **naloga 2.06** (nad modrim območjem je postavka 2.06.2, postavka 2.06.1 pa sodi v modro območje)

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Ena naloga nad modrim območjem (dve postavki) preverja znanje na I. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V območju nad modrim sta nalogi dopolnjevanja brez nabora (ena postavka) in naloga kratkega zaprtega odgovora (ena postavka).

Učenci manj uspešno:

- razložijo, zakaj je nastala Evropska unija in opišejo njene cilje ter simbole – v dani povedi ne navedejo Ode radosti kot himne Evropske unije (**naloga 3.01.2**);
- spoznajo, kako poteka odločanje v Evropski uniji (Evropski parlament, Evropski svet, Evropska komisija) – ne navedejo Bruslja kot sedeža Evropske unije (**naloga 3.01.4**).

Tudi učenci z najvišjimi dosežki v celotnem preizkusu niso pravilno navedli simbolov oz. značilnosti Evropske unije, s katerimi se srečujejo redkeje.

Specifikacijska tabela (družboslovje NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
I. DEL: GEOGRAFIJA					
1.01	1.01.1	1 izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	zeleno
	1.01.2	1 izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	zeleno
	1.01.3	1 izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	zeleno
1.02	1.02.1	1 na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	rdeče
	1.02.2	1 na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	nad modrim
	1.02.3	1 na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	nad modrim
1.03	1.03.1	1 ob zemljevidu imenuje države južne Evrope	M	I	zeleno
	1.03.2	1 na zemljevidu določi lego zahodne Evrope in imenuje države	M	I	zeleno
	1.03.3	1 na zemljevidu določi lego zahodne Evrope in imenuje države	M	I	rumeno
1.04	1.04.1	1 imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	zeleno
	1.04.2	1 imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	rumeno
	1.04.3	1 imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	modro
1.05	1.05.1	1 razloži vpliv zunanjih dejavnikov na planet Zemlja	S	I	nad modrim
1.06	1.06.1	1 opiše obliko in notranjost Zemlje	M	I	nad modrim
	1.06.2	1 opiše obliko in notranjost Zemlje	M	I	zeleno
1.07	1.07.1	1 razloži nastanek ognjenikov in potresov	S	II	rdeče
	1.07.2	1 razloži nastanek ognjenikov in potresov	S	II	rdeče
1.08	1.08.1	1 primerja klimograme južne, srednje, vzhodne in severne Evrope ter ugotovi mesečne razlike v temperaturah in padavinah	M	II	zeleno
	1.08.2	1 primerja klimograme južne, srednje, vzhodne in severne Evrope ter ugotovi mesečne razlike v temperaturah in padavinah	M	II	zeleno
1.09	1.09.1	1 se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnikar ter vzporednika in določi lego celin	M	II	rdeče
	1.09.2	1 se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnikar ter vzporednika in določi lego celin	M	II	rdeče
	1.09.3	1 se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnikar ter vzporednika in določi lego celin	M	II	nad modrim

Naloga	Točke	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
1.10	1.10.1	1 ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	zeleno
	1.10.2	1 ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	rumeno
	1.10.3	1 ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	rumeno
1.11	1.11.1	1 razume vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu	S	III	nad modrim
	1.11.2	1 razume vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu in na zemljevidu sveta in globusu pokaže Zemljine poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja	S	III	nad modrim
1.12	1.12.1	1 razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	modro
	1.12.2	1 razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	nad modrim
	1.12.3	1 razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	nad modrim
II. DEL: ZGODOVINA					
2.01	2.01.1	1 zna naštetih nekaj arheoloških najdišč in opisati izbrane najdbe	M	I	zeleno
	2.01.2	1 razlikuje zgodovinske vire (ustni, pisni, materialni)	M	I	nad modrim
	2.01.3	1 na podlagi slikovnega gradiva se orientira v času	S	I	zeleno
2.02	2.02.1	1 spozna smeri razseljevanja Slovanov in slovanske narode	S	I	nad modrim
	2.02.2	1 spozna smeri razseljevanja Slovanov in slovanske narode	S	I	nad modrim
2.03	2.03.1	1 na podlagi slikovnega gradiva opiše knežji kamen in spozna njegov simbolni pomen	M	I	modro
2.04	2.04.1	1 ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokaže Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	zeleno
	2.04.2	1 ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	nad modrim
	2.04.3	1 ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	modro
2.05	2.05.1	1 opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	modro
	2.05.2	1 opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	nad modrim
	2.05.3	1 opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	modro
2.06	2.06.1	1 ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	III	modro
	2.06.2	1 ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	III	nad modrim
III. DEL: DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA					
3.01	3.01.1	1 razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	zeleno
	3.01.2	1 razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	nad modrim
	3.01.3	1 razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	rumeno
	3.01.4	1 spozna, kako poteka odločanje v Evropski uniji (Evropski parlament, Evropski svet, Evropska komisija)	S	I	nad modrim

Naloga	Točke	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
3.02	3.02.1	1 ob primeru opiše razliko med volitvami in referendumom	S	II	rdeče
	3.02.2	1 ob primeru opiše razliko med volitvami in referendumom	S	II	modro

LEGENDA:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

Cilj – učenec: cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

Standard znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

Taksonomska stopnja (po Bloomu): taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. Oglej si slike od 1 do 6 in reši nalogo.

Obkroži črko pred tremi slikami, ki prikazujejo slovenske značilnosti.

A



Slika 1: Gibanica

D



Slika 4: Stolp v Pisi

B



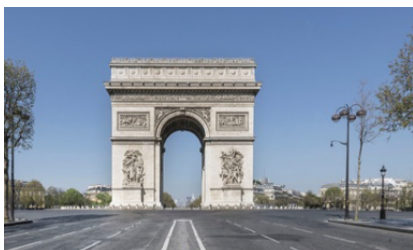
Slika 2: Špageti

E



Slika 5: Suha roba

C



Slika 3: Slavolok zmage

F



Slika 6: Kozolec

(3 točke)

2. Oglej si zemljevid na sliki 21 v barvni prilogi in reši nalogo.

Na črtah spodaj dopolni imena pokrajin Slovenije.

Predalpske pokrajine

Dinarskokraške pokrajine

_____ pokrajine

_____ pokrajine

_____ pokrajine

(3 točke)

3. Oglej si zemljevid na sliki 22 v barvni prilogi in reši nalogo.

Obkroži črko pred tremi državami Evrope.

A Tajska.

B Japonska.

C Hrvaška.

D Egipt.

E Francija.

F Irska.

(3 točke)

4. Obkroži črko pred tremi značilnostmi sredozemskega podnebja.

A Vroča in suha poletja.

B Deževna poletja.

C Hladna poletja.

D Kratke in mile zime.

E Dolge in hladne zime.

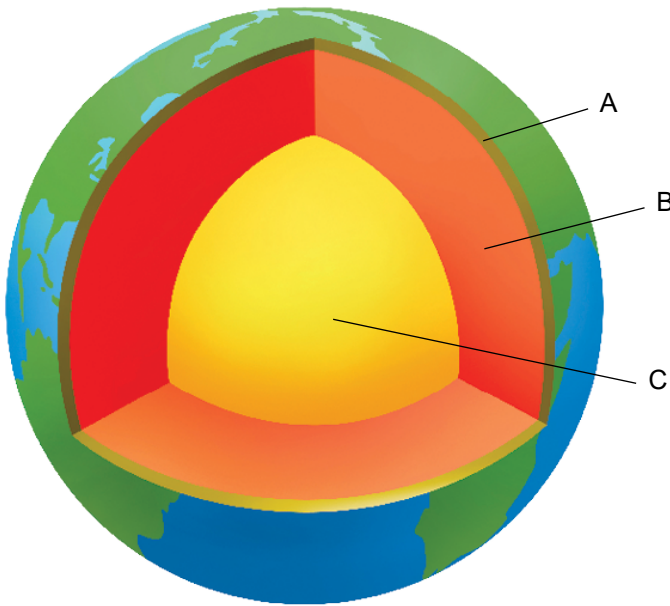
F Največ padavin je pozimi.

(3 točke)

5. Kako se imenuje pojav izmeničnega spreminjanja višine vodne gladine v morjih in oceanih?

(1 točka)

6. Oglej si sliko 7 in dopolni povedi.



Slika 7: Notranjost Zemlje

- a) Na sliki je zemeljski plašč označen s črko _____.
- b) Na sliki je zemeljsko jedro označeno s črko _____.

(2 točki)

7. Navedi dve posledici, ki lahko nastaneta zaradi premikanja tektonskih plošč.

Posledica 1: _____

Posledica 2: _____

(2 točki)

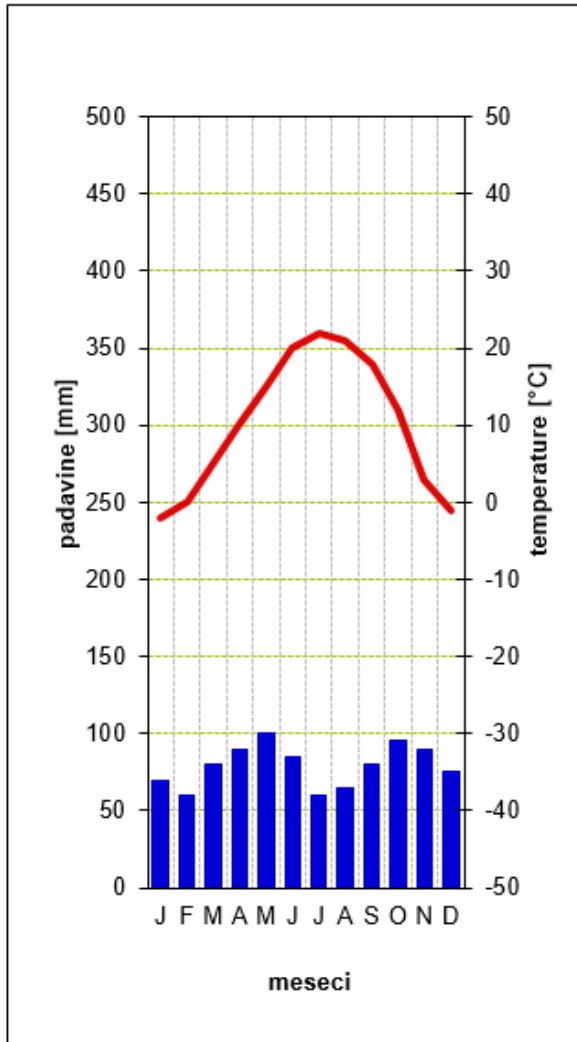
8. Oglej si klimogram na sliki 8 in reši nalogo.

Letna količina padavin [mm]

950

Povpr. letna temp. [°C]

10,3



Slika 8: Klimogram

a) V katerem mesecu pade največ padavin?

b) Navedi enega od mesecev, v katerem je povprečna temperatura enaka ali nižja od 0 °C.

(2 točki)

9. Oglej si zemljevid na sliki 9 in reši nalogo.



Slika 9: Zemljevid Slovenije

Dopolni povedi s črkami za glavne ali stranske strani neba tako, da napišeš, v katero smer po zračni črti potujemo med različnimi kraji.

Zgled: Iz Olimja v Maribor potujemo v smeri S.

- a) Iz Celja v Kranj potujemo v smeri _____.
- b) Iz Postojne v Novo mesto potujemo v smeri _____.
- c) Iz Murske Sobote v Postojno potujemo v smeri _____.

(3 točke)

10. Oglej si zemljevid na sliki 22 v barvni prilogi in reši nalogo.

Napiši imena treh evropskih držav, ki nimajo morske obale.

Država 1: _____

Država 2: _____

Država 3: _____

(3 točke)

11. Oglej si spodnjo preglednico, ki prikazuje dolžino dneva in noči v nekem kraju za določene datume v letu, in reši nalogo.

Datum	Dolžina dneva	Dolžina noči
21. december	8 ur	16 ur
21. junij	16 ur	8 ur
21. marec		

a) V preglednico zapiši, koliko ur je trajal dan in koliko noč v istem kraju 21. marca.

b) Na kateri polobli leži kraj z navedenimi podatki v preglednici? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom in svojo izbiro pojasni.

A severna polobla

B južna polobla

Pojasnilo: _____

(2 točki)

12. Navedi tri ukrepe za zmanjšanje negativnih posledic poplav na poplavnih območjih.

Ukrep 1: _____

Ukrep 2: _____

Ukrep 3: _____

(3 točke)

II. DEL

ZGODOVINA

1. Oglej si sliko 10 in reši nalogo.



Slika 10

- a) Kaj prikazuje slika? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Vaško situlo.
B Paleolitsko piščal.
C Slonokoščeno punčko.
D Leseno past.

- b) V katero vrsto zgodovinskih virov spada predmet na sliki?

- c) Znanstveniki so ocenili, da je predmet na sliki star od 50 000 do 60 000 let. V katero zgodovinsko obdobje spada? Obkroži črko pred pravilnim zgodovinskim obdobjem.

A Prazgodovina.
B Stari vek.
C Srednji vek.
D Novi vek in novejša zgodovina.

(3 točke)

2. Navedi dva slovanska naroda.

Slovanski narod 1: _____

Slovanski narod 2: _____

(2 točki)

3. Oglej si sliko 11 in reši nalogo.



Slika 11

Čemu je bil namenjen predmet na sliki? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Na njem so sedeli kralji prve slovenske države.
- B Na njem so bile postrežene značilne slovenske jedi.
- C Na njem so ustoličevali karantanske kneze.
- D Bil je mejnik med dvema državama.

(1 točka)

4. Obdobje 15. in 16. stoletja je čas velikih geografskih odkritij. Obkroži črko pred tremi celinami, ki so jih v času odkritij prištevali k staremu svetu.

A Evropa.

B Azija.

C Amerika.

D Antarktika.

E Avstralija.

F Afrika.

(3 točke)

5. Oglej si slike od 12 do 14 in reši nalogo.

Na slikah so izumi, ki so omogočili gospodarski razvoj. Pod vsakim izumom napiši eno posledico, ki jo je izum prinesel.

a)



Slika 12: Telefon

Posledica: _____

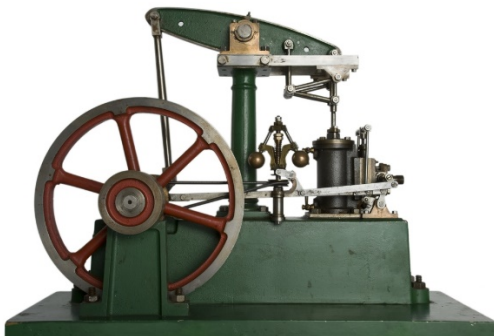
b)



Slika 13: Žarnica

Posledica: _____

c)



Slika 14: Parni stroj

Posledica: _____

(3 točke)

6. Oglej si sliki 15 in 16 ter reši nalogo.



Slika 15: Karavela



Slika 16: Srednjeveška ladja

Primerjaj ladji na slikah. Napiši dve razlagi, zakaj srednjeveške ladje niso omogočale dolgih pomorskih potovanj.

Razlaga 1: _____

Razlaga 2: _____

(2 točki)

III. DEL

DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA

1. a) Oglej si zastave na slikah od 17 do 20 in reši nalogo.

Obkroži črko pred zastavo Evropske unije.

A



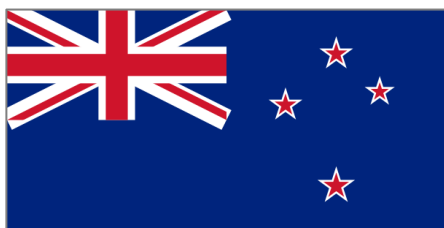
Slika 17

B



Slika 18

C



Slika 19

D



Slika 20

b) Dopolni poved.

Naslov himne Evropske unije je _____,
ki jo je uglasbil Ludwig van Beethoven.

c) Dopolni poved.

Skupna denarna enota 20 držav članic Evropske unije je
_____.

d) V kateri državi je sedež Evropske unije?

(4 točke)

2. a) Preberi besedilo v okvirju in reši nalogo.

V razredu so izbirali razrednega predsednika. Trije učenci od dvanajstih so bili pripravljeni sprejeti to vlogo. Vsak učenec je glasoval za tistega sošolca, ki mu najbolj zaupa, da bo dobro vodil razred in zastopal razredne interese. Na koncu je bil izvoljen tisti, ki je dobil največ glasov.

Kako imenujemo postopek, ki so ga izvedli učenci? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Intervju.
- B Referendum.
- C Volitve.
- D Žrebanje.

b) Preberi besedilo v okvirju in reši nalogo.

Prebivalci neke občine so glasovali o tem, ali bodo v občini uvedli ločeno zbiranje odpadkov z zabojniki.

Kako imenujemo postopek, ki so ga izvedli prebivalci? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Intervju.
- B Referendum.
- C Volitve.
- D Žrebanje.

(2 točki)

Viri:

Slika 1: https://...si/assets/.../Jernej-kitchen/..._logo_web04-...1920__FillWzEyMDAsNjMwXQ.jpg. Pridobljeno: 7. 11. 2024.

Slika 2: <https://www.ribiskekarte.si/blog/wp-content/uploads/2022/02/...jpg>. Pridobljeno: 7. 11. 2024.

Slika 3: https://www....fr/var/cmn_inter/storage/images/_aliases/social_network_image/6/5/5/7/120387556-1-fre-FR/b4fd3ee8cc6c-...-1920x807.jpg. Pridobljeno: 7. 11. 2024.

Slika 4: https://sl.wikipedia.org/wiki/Po%C5%A1evni_.... Pridobljeno: 18. 12. 2025.

Slika 5: <https://...si/wp-content/uploads/2020/09/...png>. Pridobljeno: 25. 9. 2025.

Slika 6: <https://gov-wood.com/wp-content/uploads/2020/11/...5-1.jpg>. Pridobljeno: 7. 11. 2024.

Slika 7: https://si.izzi.digital/DOS/390904/datastore/17/publication/69384/pictures/2022/02/07/1644247629_NAR6_UCB_str.48_Zemlja.png. Pridobljeno: 7. 11. 2024.

Slika 8: Arhiv Rica.

Slika 9: prirejeno po: https://ucilnice.arnes.si/pluginfile.php/1/core_h5p/content/35870/images/backgroundImage-5fd509b9594d5.png. Pridobljeno: 12. 12. 2024.

Slika 10: <https://www.nms.si/si/zbirke/znameniti-predmeti/>. Pridobljeno: 23. 1. 2025.

Slika 11: https://sl.wikipedia.org/wiki/Kne%C5%BEji_.... Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 12: <https://www.houston-macdougal.com/wp-content/uploads/2014/09/phone.jpg>. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 13: https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/049/236/576/small_2x/glowing-incandescent-light-bulb-with-a-classic-filament-design-png.png. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 14: <https://cdn.mos.cms.futurecdn.net/v3u4sKi5CBJDGspMREjRnC.jpg>. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 15: <https://h5p.splet.arnes.si/2021/03/14/velika-odkritja/>. Pridobljeno: 6. 2. 2025.

Slika 16: <https://www.mantuaamodel.co.uk/products/ship-kits/mantua/461/viking-ship-detail>. Pridobljeno: 6. 2. 2025.

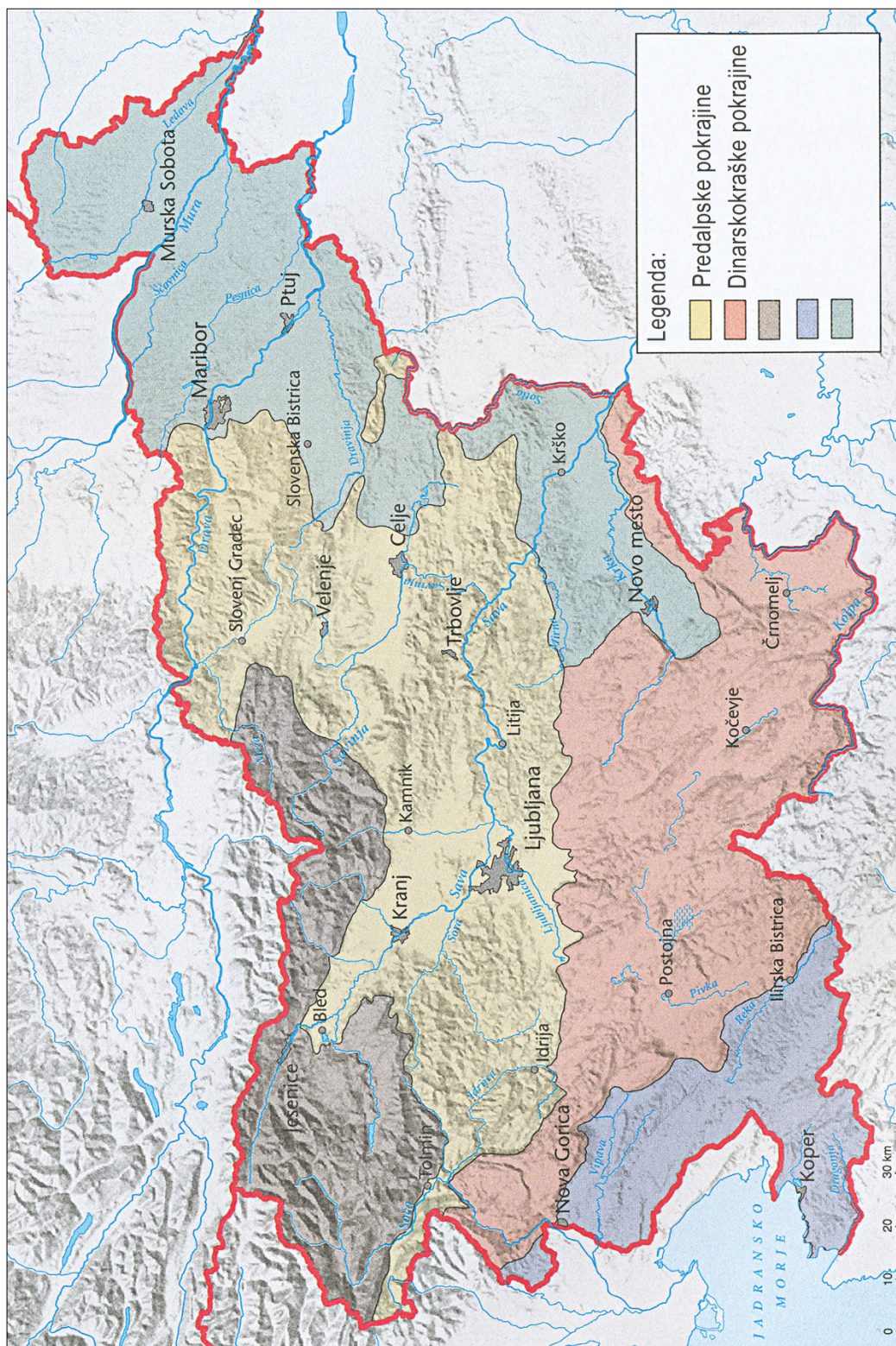
Slika 17: https://sl.wikipedia.org/wiki/Zastava_...#/media/Slika:....svg. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 18: prirejeno po: <https://sl.wikipedia.org/wiki/...#/media/Slika:....svg>. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 19: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3e/....svg>. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

Slika 20: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b7/....svg>. Pridobljeno: 2. 10. 2025.

BARVNA PRILOGA



Slika 21: Naravnogeografske pokrajine Slovenije

(Vir: prirejeno po: <http://www.modrijan.si/sl/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-9.-razred>. Pridobljeno: 15. 1. 2014.)



Slika 22: Zemljevid Evrope

(Vir: prirejeno po: https://european-union.europa.eu/sites/default/files/styles/embed_large/public/2021-10/european-map_sl.jpg. Pridobljeno: 14. 11. 2024.)